

[NASLOVNICA](#)[MODA](#) ▾[LJEPOTA](#) ▾[LIFESTYLE](#) ▾[ZDRAVLJE](#) ▾[KARIJERA](#) ▾[ODNOSI](#) ▾[BLOG](#) ▾

SAVJETI STRUČNJAKA

Može li umjetna inteligencija u medicini zamijeniti ljudsku pažnju i emociju? Evo što o tome misle stručnjaci

Postoje tehnologije koje se ciljano razvijaju da bi nadomjestile ljudsku pažnju?

By Ana Abrahamsberg
Published 30.09.2024.

Umjetna inteligencija (AI) nastavlja se razvijati neočekivanom brzinom, njen utjecaj na medicinu postaje iznimno jak i kompleksan. Od brže dijagnoze, do boljeg razumijevanja stanja pacijenta i optimizacije plana liječenja, AI ima potencijal revolucionizirati zdravstvenu uslugu.

Ipak, uz mnoga potencijalna pitanja koja se vežu za implementaciju AI u zdravstvene sustave, jedno se posebno ističe: Može li umjetna inteligencija uspješno zamijeniti ljudsku pažnju i emociju u odnosu pacijent – liječnik. U želji da vam ponudim odgovor na to pitanje, ovo smo pitanje postavili i stručnjacima. Od psihologa do onkologa, koji možda i najbolje znaju koliko je važna ljudska pažnja kada se pristupa pacijentu koji se u tim trenucima bori s najvećim strahovima i prijeko mu je potrebna podrška i razumijevanje.

Petrović: “Određene informacije pacijentu mogu olakšati liječenje i umiriti misli”

Dipl. psihologinja Tatjana Petrović, koja je i certificirani psihoterapeut transakcijske analize ovo je pitanje odmah podsjetilo na roman “Tri stigme Palmera Eldritch”, Philipa K. Dicka u kojem glavni lik romana

sa sobom nosi kofer koji mu predstavlja psihoterapeuta koja ga savjetuju gdje god pođe. Knjiga je napisana 1960 -tih godina i čini se da je autor već tada predvidio da će netko takav postojati u budućnosti jer je čovjeku potrebna podrška i razumijevanje.

“Danas, ako razmišljamo o umjetnoj inteligenciji u medicini, ona može pomoći pacijentima u smislu informiranja i kroz to pružiti neku vrstu olakšanja za njihovo stanje, u smislu brzog kontakta i uvida u svoje stanje i tijekom liječenja, i to je sigurno olakšavajuće. Određene informacije pacijentu mogu olakšati liječenje i umiriti misli. Kao psiholog smatram da AI može biti od velike pomoći, ali smatram da ta tehnologija ne može pružiti emocionalnu potporu pacijentu. Ne može pružiti niti utjehu na kakvu smo navikli. Potreban je individualni pristup, jer svatko od nas utjehu prima na neki svoj način. AI ne može biti toliko osjetljiv bez tog individualnog pristupa, a onda je upitna i emocionalna utjeha koju ona pruža”, navodi stručnjakinja. Pojašnjava kako je AI može motivirati pacijenta tako da mu poželi dobro jutro, ponudi mu npr. dobru prognozu i motivira ga da se kreće, potaknuti da kontaktira prijatelja ako se osjeća loše...

“Ako govorimo o tehnologiji koja ima veliku bazu podatka o pacijentima kojom lako barata, određen individualni pristup je moguć, ali smatram da emocionalna utjeha ipak može stići samo od čovjeka. Za adekvatnu emocionalnu utjehu potrebna je druga prisutna osoba koja može svjedočiti našem psihičkom stanju i boli koju osjećamo”, zaključila je Petrović.

Beck: “Ovisimo o ljudskom kontaktu”

Svima omiljen radiolog s malih ekrana, dr. med. **Natko Beck**, u čijem su područje profesionalnog interesa upravo nove tehnologije i **umjetna inteligencija u medicini**, dobro zna što znači emocionalna podrška pacijentu kada primi dijagnozu.

*“Može li AI zamijeniti ljudsku pažnju i emociju? Ne može. Mislim može, ali ne želimo to. Ono što će nam uvijek trebati je razgovor, empatija, jer čovjek nije samo neka slika i neka patologija. Ovisimo o ljudskom kontaktu, pa tako i ishodi liječenja. Također, postoji i kontekstualni moment, trenutak u kojem liječnici integriraju različite podatke i donose odluke o liječenju u suradnji s bolesnikom. **AI je alat, a ne zamjena za liječnika.** Postoje i pitanja na koja još nemamo odgovore, poput kako će se tehnologija dalje razvijati i koliko će biti autonomna. Ali mislim da je to prirodni dio evolucije tehnologije.”*

Nina Šesto: “Postoje tehnologije koje se ciljano razvijaju da bi nadomjestile ljudsku pažnju”

Dr. Nina Šesto, osnivačicom tvrtke Megi Health i voditeljica digitalnog zdravstva Klinike Magdalena za kardiovaskularne bolesti u prethodnim je tekstovima o AI u medicini pojasnila kako do danas postoje brojne istraživačke studije koje sugeriraju da umjetna inteligencija može obavljati jednako dobro ili bolje od ljudi u ključnim zdravstvenim zadacima, kao što je dijagnosticiranje bolesti. Ali može li zamijetiti čovjeka? Ona na to gleda na dva načina, odnosno smatra da postoje dva smjera;

“Postoje tehnologije koje se ciljano razvijaju da bi nadomjestile ljudsku pažnju. U Americi već postoje digitalni asistenti koji rješavaju problem usamljenosti kod starijih ljudi koji žive sami. Dakle assistant s kojim je interakcija potpuno prirodna, jer čovjek upravlja glasom, i ono potpuno prirodno odgovara na upite. Daje podršku, priča viceve, igra igre, i gradi odnos sa čovjekom... Uopće nije važno koja je pozadina te tehnologije, nego kako čovjek na nju reagira... Vjerujem da je ljudski mozak lagano “prevariti” i makar svjesni da se radi o robotu, ta interakcija pali u našem mozgu mehanizme da se osjećamo bolje...

U medicini, nama je primaran fokus zapravo obrnut. Tu s tehnologijom pokušavamo osloboditi vrijeme liječnicima, jer oni trenutno funkcioniraju kao roboti. Pritisak pacijenata je ogroman, liječnika i medicinskog osoblja permanentno fali, ne samo u Hrvatskoj nego diljem Europe i svijeta”, pojasnila je Šesto. Dodala je kako je cilj tehnologija da makne sve ponavljajuće radnje, a upravo da onaj “ljudski faktor” ostane “ljudski” kod čovjeka. Da doktor ima vremena posvetiti se pacijentu s empatijom, a to i nevjerojatno puno znači u uspješnosti liječenja. Smatra da će budućnost biti u pametnom preklapanju ta dva smjera.

Kust: “Umjetna inteligencija može olakšati rad liječnicima, ali ljudska empatija i razumijevanje ostaju nezamjenjivi elementi u liječenju”

Dr. med. Davor Kust, specijalist onkologije i radioterapiji ističe kako se u Hrvatskoj umjetna inteligencija (AI) u onkološkoj skrbi tek počinje primjenjivati. Većina uporabe AI tehnologija u onkologiji još uvijek je u fazi istraživanja i pilot projekata. U Europi, ističe, primjena AI u onkološkoj skrbi je naprednija. *“U zemljama kao što su Njemačka, Nizozemska, Francuska i Ujedinjeno Kraljevstvo, AI se koristi za znatno širi spektar aktivnosti. To uključuje rano otkrivanje raka kroz analizu medicinskih slika, personalizirano liječenje bazirano na genetičkim analizama, predviđanje odgovora na terapiju s pomoću prediktivnih modela te automatizaciju administrativnih zadataka radi smanjenja opterećenja zdravstvenih radnika. Ipak, treba naglasiti da je i u tim zemljama primjena AI još u nekoj početnoj fazi i da se u budućnosti očekuje puno šira primjena.”*

No što misli o tome u kojoj mjeri umjetna inteligencija u medicini može zamijeniti ljudsku pažnju u kontaktu s pacijentom? *“Umjetna inteligencija ne može u potpunosti zamijeniti ljudski element u*

medicinskoj skrbi, posebno kada je riječ o emocionalnoj podršci i empatiji. Iako AI može pružiti vrijedne informacije i smjernice za liječenje, emocionalna podrška koju pružaju liječnici, medicinske sestre i drugi zdravstveni radnici ključna je za oporavak i dobrobit pacijenata. Pacijenti često trebaju ljudski kontakt, razumijevanje i emocionalnu podršku. . To AI ne može replicirati. Umjetna inteligencija može olakšati rad liječnicima, ali ljudska empatija i razumijevanje ostaju nezamjenjivi elementi u liječenju pacijenata”, zaključio je liječnik.

Izradu i objavljivanje serijala tekstova pod naslovom “Izazovi: Modernizacija zdravstvenog sustava pomoću umjetne inteligencije”, autorice Ane Abrahamsberg, financijski je podržala Agencija za elektroničke medije kroz projekt Poticanja novinarske izvrsnosti za 2024. godinu.